

Opastettavien rohkaiseminen

UuDi,
16.2.2022

Tiina Etelämäki, SeniorSurf-toiminta

SeniorSurf seniorien digitaitojen ja digiosallisuuden tukijana

Digiopastusta
senioreille?
- Tottakai!

SeniorSurf.fi

#digiosallisuus
#digituki #digiopastus

- Auttaa toimijoita digiopastustoiminnan organisoinnissa ja kehittämisessä
- Rohkaisee senioreja digilaitteiden ja -palveluiden pariin
- Tuottaa opastusmateriaalia opastustoiminnan tueksi
- Johtaa aktiivisia verkostoja opastuksen järjestäjille ja digiopastajille
- Tarjoaa valtakunnallisen opastuspaikkakartan, josta löytyy senioreille suunnatut lähi- ja etäopastukset
- On vahva vaikuttaja seniorien digiasioiden puolesta
- www.seniorsurf.fi

Ikädigitukihanke

- Keskitetty valtakunnallinen, maksuton helpdesk-palvelu seniorien digiosallisuuden vahvistamiseksi.
  - Päätoimijoina vapaaehtoiset vertaisopastajat (seniorit).
- Digituen saatavuus lisääntyy digitaidoiltaan monentasoisille senioreille.
- Rakennetaan ja kehitetään kolmevuotisena hankkeena 2022-2024 (Rahoittaja: STEA)
- Toteuttaja: SeniorSurf, Vanhustyön keskusliitto

Ikädigitukihanke – aikataulu

- Vuosi 2022
  - Työntekijöiden rekrytointi
  - Palvelun suunnittelu ja rakentaminen yhteistyöverkoston kanssa
  - Testaaminen seniorien kanssa
- Vuosi 2023
  - Palvelun julkaisu ja jatkokehittäminen
  - Käyttäjien löytäminen
- Vuosi 2024
  - Viestinnän laajentaminen yhä useammalle seniorille

Opastustoiminnan tuki

SeniorSurf

Digiopastusten käynnistäminen

Tämä aineisto on tehty seniorien digiopastuksen käynnistämiseen tuoksi. Aineistosta on löydettävissä muutamia ideoita ja ohjeita opastusmuotoihin.

MIKÄ DIGIOPASTUSTUS?

Digiopastaminen tarkoittaa teknisten, tieteellisten ja puheisten ohjeiden opastamista. Käsikirjoituksia ja videoita on käytettävissä, ja ohjeita voidaan myös käyttää itse.

MIKÄ DIGIOPASTUSTUS?

Digiopastaminen tarkoittaa teknisten, tieteellisten ja puheisten ohjeiden opastamista. Käsikirjoituksia ja videoita on käytettävissä, ja ohjeita voidaan myös käyttää itse.

MIKÄ DIGIOPASTUSTUS?

Digiopastaminen tarkoittaa teknisten, tieteellisten ja puheisten ohjeiden opastamista. Käsikirjoituksia ja videoita on käytettävissä, ja ohjeita voidaan myös käyttää itse.

SeniorSurf

Digiopastukset kotikäynteinä

OPASTAJA - MITÄ SINUN PITÄÄ HUOMIOIDA?

Kotikäyntejä voidaan toteuttaa myös opastusmuotojen lisäksi. Esimerkiksi kotiin nettityöskurssien, kursseiden ja ohjeiden välillä. Vain ohjeita ei pidä käyttää, vaan myös opastusmuotojen avulla.

MIKÄ KOTONA OPASTAMISEN TEKEE ERITYISEKSI?

- Jää käytettäväksi kirjallinen tieto**
- Huomel mahdollinen materiaali**
- Riittää vahingossa arvokkaan aineiston**
- Muista fyysinen turvallisuus**
- Huomel jokin tuuletus**

www.seniorsurf.fi/opastustoiminnan_tuki/

Miten olla läsnä etätilaisuudessa -aineisto

- Vinkkejä senioreille
- Yleisiä käytäntöjä avattuna
- Rohkaisua osallistumiseen
- Löytyy osoitteesta www.seniorsurf.fi/etatilaisuudet

Miten olla läsnä etätilaisuuksissa - VINKKEJÄ SENIOREILLE

"Jännittä. Osaankohan olla siellä oikein? Mitä jos saan koko tilaisuuden ihan sekaisin, kun en vaan osaa? Pitäisiköhän sittenkin jäädä sieltä pois..."

Vaikka etätilaisuuteen osallistuminen jännittäisi kuinka, kannattaa endottomasti osallistua! Ja vaikka ensimmäisellä kerralla se ei edes onnistuisi, kannattaa yrittää uudestaan. Opastusta voit pyytää esimerkiksi tilaisuuden järjestäjiä tai jotain läheistä. On olemassa runsaasti myös ihan digiopastusta antavia vapaaehtoisia.

Käytännön vinkkejä etätilaisuuteen liittymiseen

- Kun huomaat kiinnostavan tilaisuuden, katso tarvitseeko siihen ilmoittautua vai ei... Jos tilaisuuteen ilmoittaudutaan, osallistumislinkki tulee yleensä ilmoittautumisen jälkeen sähköpostiin. Muutoin ota osallistumislinkki haltuun. **Osallistumislinkki on kuin osoite, johon olet menossa tapaamiseen.**
- **Kokeile liittymistä noin 10-15 minuuttia ennen tilaisuuden alkua.** Jos kaikki sujuu hienosti, voit rauhallisin mielin odotella tilaisuuden alkamista. Etätilaisuuksia voi järjestää monilla eri ohjelmilla ja jokainen niistä toimii hieman eri tavoin. Ne kuitenkin noudattavat yleensä samankaltaista periaatetta.
- **Paina osallistumislinkkiä**, jonka olet saanut järjestäjiltä. Sinulle aukeaa kyseinen ohjelma (tai verkkosivu), jolla tilaisuus pidetään. Ohjelma saattaa pyytää asentamaan tai päivittämään jotain. Viimeisimmän ohjelmaversioon käyttäminen varmistaa ohjelman mahdollisimman hyvän ja turvallisen toiminnan.
- **Kirjoita nimesi - tai nimenimerkisi.** Tämä nimi usein näkyy muille osallistujille. Jos pyydät tilaisuudessa puheenvuoroa, tällä nimellä järjestäjät kutsuvat sinua. On myös tilaisuuksia, joihin kaikki osallistujat ovat nimettömiä. Tällöin ohjelma ei nimeä edes kysy.
- **Valitse mikrofoni- ja kuulokeasetukset.** Tässä vaiheessa yleensä ohjelmat antavat valita, haluaako käyttää laitteen omaa mikrofonia ja kaiutinta tai vaikka kuuloketta. Voit yleensä myös valita, haluaako liittyä tilaisuuteen esim. videokamera päällä vai pois päältä.

ILMOITTAUDU
[EMAIL]

VAHVISTUS MAILLILLA JA VARSINAINEN LINKKI

PAINA LINKKIÄ

KIRJOITA NIMESI

VALITSE MIKROFONI- JA KUULOKEASETUKSET

PAINA LIITY

Käytännön vinkkejä etätilaisuuteen liittymiseen

- Jos tilaisuudessa on runsaasti osallistujia ja onnana tarkoituksena on lähinnä kuunnella, **kannattaa oma mikrofonin pitää suljettuna.** Tällöin muut eivät kuule, mikäli väliin kaveriksi kolisee tai vaikka yskittää. Mikrofonin saa räppärästi aina päälle silloin, kun haluat sanoa jotain.
- **Harkitse, milloin haluat pitää videokuvan päällä ja milloin et.** Usein isommissa tilaisuuksissa on tapana, että kaikilla (paitsi puhujilla) on videokuva pois. Jos näet videokameran päällä, muista, että kaikki näkevät koko ajan mitä puuhaat. Ystävien kesken videotapaamisessa on toki mukava pitää videot päällä.
- Monissa tilaisuuksissa on käytössä **chat-toiminto**, eli voit kysyä ja kommentoida kirjoittamalla. Näin ei tarvitse huolehtia mikrofonista tai puheenvuoron osallistujille. Usein kirjoitukset näkyvät kaikille osallistujille, joskus vain järjestäjille. Puhujat vastatavat niihin pitkin tilaisuutta. Puhujat käytetään myös kirjainlyhenteitä. Esimerkiksi PYP = puheenvuoropyyntö. Voit siis kirjoittaa chatiin 'pyp', jossain vaiheessa järjestäjä antaa sinulle puheenvuoron ja voit laittaa mikrofonin päälle ja kertoa asiaasi.

CHAT

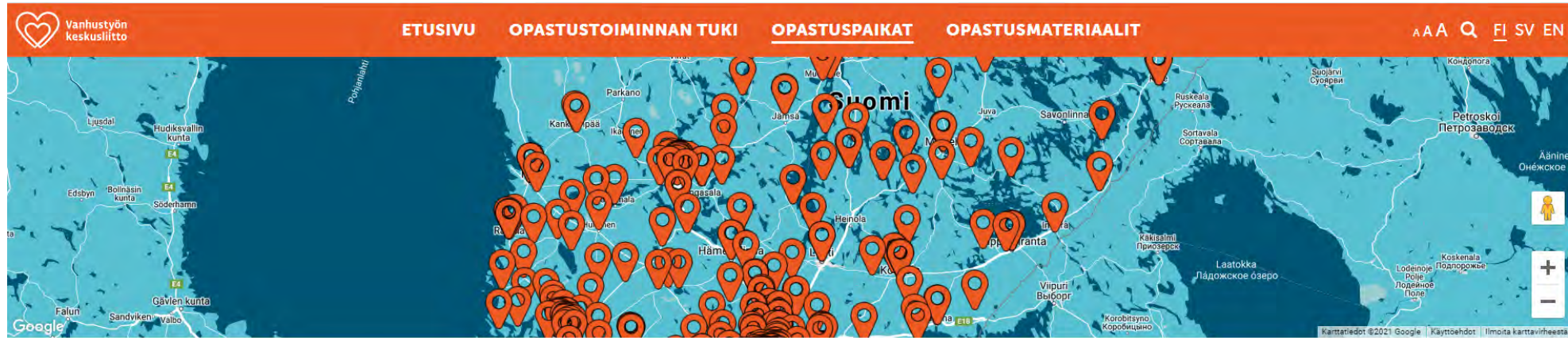
Lisa: Hei kaikki!
Anita: :)
Pentti: pyp

SeniorSurf

Vanhustyön keskusliitto
www.seniorsurf.fi

Julkaisu marraskuussa 2021

Hyödynnä opastuspaikkakarttaa

Opastuspaikkakartta

SeniorSurf-kartalta löydät helposti digiopastusta koko Suomen alueelta. Kirjoita hakukenttään esim. paikkakunta, opastuksen järjestäjä tai postinumero.

Koronan vuoksi osa kasvokkain toteutettavasta opastuksesta on tauolla. Etäopastusta löydät kirjoittamalla hakukenttään: **etäopastus**. Listalla näkyvät kaikki etäopastuspaikat. Kartalta löydät paikkakuntakohtaiset tiedot karttaa suurentamalla.

Ilmoita uusi opastuspaikka ja muutokset: seniorsurf@vtkl.fi

Hae postinumerolla tai paikkakunnan, järjestäjän tai opastuspaikan nimellä

Akaan kaupunginkirjasto

Osoite
Köyvärintie 1
Akaa 37800
Tähtäminen

Akuliina

Osoite
Kasurilantie 13
71800 Siilinjärvi
Tähtäminen

Alavuuden Kulttuurikeskus

Osoite
Järviluomantie 3, luentosali
63300 Alavus
Tähtäminen

Seniorit ja digituki

Suomessa on yli

1,2 milj.

yli 65-vuotiasta

n. 280 000

senioria ei ole ikinä käyttänyt tietotekniikkaa
n. 350 000 senioria ei ole käyttänyt
internetiä kuukausiin

Iso osa senioreista tarvitsee
digitukea ainakin joskus

Digituen tavoitteet

Mistä digitukea löytyy?

Järjestöistä ja yhdistyksistä
([www.seniorsurf.fi/
opastuspaikat](http://www.seniorsurf.fi/opastuspaikat))

Viranomaisilta

Pankeilta

Kirjastoista, kansalais-
opistoista ja kunnista

➔ Kysy opastusta myös palvelutaloista ja
asuinpaikkakuntasi asiointipisteestä.

Mitä seniorien digituki on?

Kuka digitukea pyytää?

Naiset pyytävät rohkeammin opastusta, mutta miehetkin ovat erittäin tervetulleita opastuksiin!

Miksi digitukea tarvitaan?

Jatkuvasti kehittyvä ja muuttuva tekniikka hämmentää ja luo epävarmuutta

Uuden opetteluun tarvitaan apua

Myös seniorit haluavat pystyä hoitamaan asiansa itse

Jotkut palvelut ovat käytettävyydeltään hankalia

Mihin kysytään eniten tukea?

- älypuhelimien peruskäyttö
- älypuhelimien asetukset ja päivitykset
- sähköposti
- sähköinen asiointi
- WhatsApp
- kuvien siirto
- pilvipalvelut

Mikä vaikuttaa tietotekniikasta kieltäytymiseen?

Motivaation puute

Käsien voimakas vapina tai muu fyysinen syy

Digitaitojen puute

Varallisuus

Järjestöjen digituki senioreille

Henkilökohtainen opetus:

yksi opastaja opastaa yhtä henkilöä kerrallaan

1 h

Opastuksen keskimääräinen kesto

Opastukset ovat rauhallisia ja tapahtuvat opastettavan omaan tahtiin

Opastaja on yleensä vapaaehtoinen seniori, eli vertaisopastaja

Senioria opastetaan hänen oman laitteensa ja haluamansa digipalvelun käytössä

Ei tehdä toisen puolesta vaan opastetaan senioria toimimaan itse

Opastuspaikkoja löytyy ympäri Suomen, myös pieniltä paikkakunnilta

→ opastuspaikkakartta
www.seniorsurf.fi/opastuspaikat

Jotkut järjestöt ovat tarjonneet digitukea jo yli

20 vuotta

Osaamista löytyy!

Kaikki seniorit ovat tervetulleita opastuksiin!

Opastettavien rohkaisu

- Rohkaisu ja motivointi ovat oleellinen osa digitukea
  - Konkreettiset työkalut kuitenkin puuttuvat
- SeniorSurfilta tulossa mm. kaksikuvaisia strippejä aiheesta
  - ”me kaikki esimerkkinä”
  - ”ei nuo vanhat kuitenkaan...”

Pohditaan yhdessä

- Minkälaista rohkaisua tarvitaan?
  - Keitä kaikkia pitää rohkaista ja miten?
  - Löytyykö joltain jo kättä pidempää aineistoa?
- Työntekijöiden asenteet
  - Mihin ja miten pitäisi ja pystymme vaikuttamaan?
- Olisiko tässäkin yhteiselle viestintäkampanjalle paikka?
- Mitä muuta aiheeseen voi liittyä?

SeniorSurf

Tiina Etelämäki

tiina.etelamaki@vtkl.fi

[@TiinaEtelamaki](#)

www.seniorsurf.fi

[@SeniorSurfSuomi](#)

[@SeniorSurf Suomi](#)